

Főoldal > ... > Bírósági Eljárások > Polgári Ügyek > Eljárási Határidők > Germany

Eljárási határidők

 Németország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (*Zivilprozessordnung*) 214–229. szakasza állapítja meg az eljárási határidőkre vonatkozó általános rendelkezéseket, más szakaszai pedig a különös határidőkre vonatkozó konkrét rendelkezéseket tartalmazzák.

Léteznek „valós” határidők (*eigentliche Fristen*), amelyeken belül az eljárásban részt vevő felek eljárási cselekményeket végezhetnek, vagy – alaki követelményeknek tehetnek eleget, illetve a jogvesztés elkerülése érdekében azokat el kell végezniük, vagy azoknak eleget kell tenniük; valamint „nem valós” határidők (*uneigentliche Fristen*), amelyeken belül a jogszabályok értelmében a bíróság köteles bizonyos hivatalos eljárási cselekményeket elvégezni.

A „valós” határidő továbbá lehet jogszabályban előírt határidő vagy a bíróság által saját mérlegelési jogkörében megállapított bírósági határidő. A jogszabályban előírt határidők közé tartozik a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 224. szakasza (1) bekezdésének második mondatában előírt „kötelező határidő” (*Notfristen*), amely mindig ezen a néven szerepel a törvénykönyvben, és nem rövidíthető le vagy hosszabbítható meg.

A felek ugyanakkor a kötelező és a nem valós határidők kivételével megállapodhatnak a bíróság által és a jogszabályban előírt határidők lerövidítéséről, de nem hosszabbíthatják meg azokat. A bíróság meghosszabbíthatja vagy lerövidítheti az általa kitűzött határidőt, de a jogszabályban előírt határidőt kizárólag a jogszabályban előírt esetekben módosíthatja. A bíróság mindkét esetben csak akkor változtatja meg a határidőt, ha a fél meggyőző indokot tud felhozni ennek indokolására.

Az alábbi határidők is fontosak a polgári eljárásokban részt vevő felek számára:

a) Fizetési meghagyásos eljárásokban

A fizetési meghagyásos eljárásokban (*Mahnverfahren*) két héten belül nyújtható be ellentmondás a fizetési meghagyás ellen (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 692. szakasza (1) bekezdésének 3) pontja), illetve kifogás a végrehajtási határozat ellen (a 700. szakasz (1) bekezdése és a 339. szakasz (1) bekezdése). Ha senki sem él kifogással, és a felperes hat hónapon belül nem kéri a végrehajtható okirat kibocsátását, a fizetési meghagyás a polgári perrendtartás 701. szakasza alapján hatályát veszti.

b) Peres eljárásokban

1. A polgári perrendtartás 132. szakasza azt az általános szabályt állapítja meg, hogy a tárgyalásra időben történő felkészülés és az igazságszolgáltatáshoz való jog megfelelő érvényesítése érdekében az előkészítő beadványokat időben be kell nyújtani a bíróságra, hogy az legalább egy héttel a tárgyalás előtt kézbesíthesse azokat a másik fél részére. Az új beadványokra adott ellenvéleményt tartalmazó előkészítő beadványokat időben be kell nyújtani, hogy a bíróság azokat legalább három nappal a tárgyalás előtt kézbesíthesse.
2. Amikor a bíró kitűzi az előzetes tárgyalás napját, köteles legalább két hetet biztosítani az alperesnek a válaszadásra (lásd: a polgári perrendtartás 275. szakasza (1) bekezdésének első mondata, 275.

szakaszának (3) bekezdése és 277. szakaszának (3) bekezdése). Ha a bíró előzetes írásbeli eljárást rendel el, az alperesnek egy kéthetes kötelező határidő áll rendelkezésére annak bejelentésére, hogy kíván-e ellenkérelemmel élni (a 276. szakasz (1) bekezdésének első mondata); a bíróság legalább további két hetet biztosít az ellenkérelem írásban történő benyújtására (a 276. szakasz (1) bekezdésének második mondata). A bírósági tanács elnöke határidőt állapíthat meg a felperes részére is, amelyen belül írásbeli észrevételeket tehet az ellenkérelemre vonatkozóan (a 276. szakasz (3) bekezdése).

3. Ha az alperes a rendelkezésére álló határidőn belül nem jelenti be, hogy ellenkérelemmel kíván élni, a bíróság a felperes kérelme alapján, tárgyalás tartása nélkül a keresetnek helyt adó ítéletet (mulasztási ítéletet [*Versäumnisurteil*]) hoz a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 331. szakaszának (3) bekezdése értelmében. A bíróság akkor is mulasztási ítéletet hoz, ha a felperes vagy az alperes nem jelenik meg a tárgyaláson, vagy nem nyilatkozik az ügyben. Annak a félnek, akivel szemben a mulasztási ítéletet hozták, a mulasztási ítélet kézbesítésétől számított két hetes kötelező határidő áll rendelkezésére, hogy kifogással éljen (lásd: a polgári perrendtartás 338. szakasza, valamint 339. szakaszának (1) bekezdése). Ha a kifogás elfogadható (és ami a legfontosabb, határidőn belül nyújtották be), az eljárás visszatér a mulasztás előtti szakaszához.
4. A fellebbezés (*Berufung*) benyújtására nyitva álló kötelező határidő egy hónap (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 517. szakasza), a fellebbezés indokolásának benyújtására pedig két hónap áll rendelkezésre (az 520. szakasz (2) bekezdése). Mindkét határidő a teljes ítélet kézbesítésekor vagy legkésőbb öt hónappal az ítélet kihirdetését követően kezdődik. A fellebbezésre történő válaszadásra legalább kéthetes bírósági határidő áll rendelkezésre (lásd: a polgári perrendtartás 521. szakaszának (2) bekezdése és 277. szakaszának (3) bekezdése).
5. Ha a fellebbviteli bíróság (*Berufungsgericht*) ítéletében elutasítja a felülvizsgálati kérelem (*Revision*) benyújtásának lehetőségét, a teljes ítélet kézbesítésétől számított egy hónapos kötelező határidőn belül a felülvizsgálati kérelem engedélyezése iránt újabb kérelem nyújtható be (lásd: a polgári perrendtartás 544. szakaszának (1) bekezdése és 544. szakasza (3) bekezdésének első mondata). A felülvizsgálati kérelem indokolását a teljes ítélet kézbesítésétől számított két hónapon belül, de legfeljebb az ítélet meghozatalától számított hét hónapon belül kell benyújtani.
6. A felülvizsgálati kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő szintén kötelező határidő, és egy hónapnak felel meg (a törvénykönyv 548. szakasza); a kérelem indokolásának benyújtására pedig két hónap áll rendelkezésre (az 551. szakasz (2) bekezdésének második mondata). Mindkét határidő a teljes ítélet kézbesítésekor vagy legkésőbb öt hónappal az ítélet kihirdetését követően kezdődik.
7. A bírósági végzés (*Beschluss*) elleni azonnali kifogást (*sofortige Beschwerde*) a végzés kézbesítésétől számított kéthetes kötelező határidőn belül, de legkésőbb a kihirdetésétől számított öt hónap és két hét elteltével kell benyújtani (a polgári perrendtartás 569. szakaszának (1) bekezdése). A jogkérdéssel összefüggő kifogásokat (*Rechtsbeschwerde*), amelyek kizárólag jogsértésen alapulhatnak, a végzés kézbesítését követő egy hónapos kötelező határidőn belül kell benyújtani (a polgári perrendtartás 575. szakasza (1) bekezdésének első mondata), a kifogás indokolásának benyújtására pedig további egy hónap áll rendelkezésre (a polgári perrendtartás 575. szakaszának (2) bekezdése).
8. Ha a fél önhibáján kívül nem tartja be a polgári perrendtartás 233. szakaszában felsorolt eljárási követelményeket (például a kötelezően biztosított határidőt vagy a fellebbezés indokolásának benyújtására rendelkezésre álló határidőt), kérelmezheti a mulasztás előtti állapot visszaállítását. A kérelmet az akadály megszűnésétől számított két héten belül kell benyújtani (a polgári perrendtartás 234. szakaszának (1) és (2) bekezdése).

Ha a határidő kezdete a kézbesítés időpontjától függ (lásd a 4. kérdésre adott választ), figyelembe kell venni, hogy a kézbesítés sikeres volt-e. Helyettesítő kézbesítés esetén a kézbesítés sikeressége független attól, hogy a címzett ténylegesen ismerte-e az okirat tartalmát. Ugyanakkor mindig előírás, hogy a címzett lakóhelye vagy telephelye azon a címen legyen megtalálható a kézbesítés idején, ahová az okiratot kézbesítik.

Az a címzett, aki azért nem tudta megtámadni a bíróság határozatát, mert nem volt tudomása arról, bizonyos körülmények között kérheti a mulasztás előtti állapot (lásd: a 4. kérdésre adott válasz) visszaállítását. A határidő kezdetére vonatkozóan lásd a 16. kérdésre adott választ.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

- újév napja: január 1.

- vízkereszt: január 6. (csak Baden-Württembergben, Bajorországban és Szász-Anhaltban)
- nemzetközi nőnap: március 8. (csak Berlinben)
- nagypéntek: változó napon, március végén vagy április elején
- húsvétvasárnap: változó napon, március végén vagy április elején
- húsvéthétfő: változó napon, március végén vagy április elején
- május 1. / a munka ünnepe: május 1.
- áldozócsütörtök: a dátum változó, de egy májusi csütörtöki nap.
- pünkösdfestés napja: változó napon, májusban vagy júniusban
- pünkösdhétfő: változó napon, májusban vagy júniusban
- úrnapi nap: változó napon, de május vége és június közepe között egy csütörtöki napon (csak Baden-Württembergben, Bajorországban, Hessenben, Észak-Rajna-Vesztfáliában, Rajna-vidék-Pfalz tartományban, a Saar-vidéken, Szászországban [regionális] és Tübingiában [regionális])
- Mária mennybemenetele: augusztus 15. (csak Bajorországban és a Saar-vidéken)
- a német egység napja: október 3.
- a reformáció napja: október 31. (csak Brandenburgban, Brémában, Hamburgban, Mecklenburg-Elő-Pomerániában, Alsó-Szászországban, Szászországban, Szászország-Anhaltban, Schleswig-Holstein tartományban és Tübingiában)
- mindenszentek: november 1. (csak Baden-Württembergben, Bajorországban, Észak-Rajna-Vesztfáliában, Rajna-vidék-Pfalz tartományban és a Saar-vidéken)
- bűnbánat és könyörgés napja (*Buß- und Bettag*): változó napon, egy szerdai napon kb. november közepe és vége között (csak Szászországban)
- karácsony napja: december 25.
- karácsony másnapja/Szent István napja: december 26.

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy valamennyi eljárási határidőt a polgári törvénykönyv (*Bürgerliches Gesetzbuch*) 187–193. szakaszában megállapított szabályoknak megfelelően kell megadni.

A határidők megadásának részletes szabályai a 7–9. kérdésre adott válaszokban olvashatók.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

A határidő általában a választ igénylő okiratok vagy a fellebbezendő bírósági döntés kézbesítésével kezdődik (lásd például a polgári perrendtartás 276. szakasza (1) bekezdésének első mondatát, 329. szakasza (2) bekezdésének második mondatát és 339. szakaszának (1) bekezdését). A fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló határidő a határozat kézbesítésével kezdődik (a polgári perrendtartás 517. és 548. szakasza, valamint 569. szakasza (1) bekezdésének második mondata); de ha a határozatot nem vagy eredménytelenül kézbesítették, és ez nem orvosolható a törvénykönyv 189. szakasza alapján, a határidő a határozat kihirdetését követő ötödik hónap leteltével kezdődik. Az öt hónapos határidő ekkor a kézbesítés helyébe lép. Hasonló rendelkezés vonatkozik a felülvizsgálati kérelem engedélyezése iránti új kérelemre is, ebben az esetben azonban hat hónapos időszak lép a kézbesítés helyébe (a polgári perrendtartás 544. szakasza (3) bekezdésének első mondata).

A határidő kezdete eltér az olyan fellebbezések esetében, amelyek kivételes esetekben hatályon kívül helyezhetik a jogerős ítéletet:

- a korábbi állapot visszaállítása (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*) iránti kérelem benyújtásának határideje az akadály elhárulásának napján kezdődik (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 234. szakaszának (2) bekezdése);
- a tisztességes tárgyaláshoz való jog megtagadásával szembeni kifogás (*Anhörungsrüge*) benyújtásának határideje (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 321a. szakasza) akkor kezdődik, amikor az érintett személy tudomást szerez a tisztességes tárgyaláshoz való jogának megsértéséről (a 321a. szakasz (2) bekezdésének első mondata);

- a megsemmisítés iránti kereset (*Nichtigkeitsklage*), illetve a perújítási kérelem (*Restitutionsklage*, az eljárás újraindítása, a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 578. és azt követő szakaszai) benyújtásának határideje azon a napon kezdődik, amikor az érintett fél tudomást szerez az ítélet megtámadásának jogalapjáról, de semmiképpen sem az ítélet jogerőre emelkedése előtt (az 586. szakasz (2) bekezdésének első mondata).

Arra vonatkozóan, hogy meddig kell az eljárási lépést megtenni ahhoz, hogy a határidő megtartottnak minősüljön, a következők irányadók:

Az eljárási határidő akkor minősül megtartottnak, ha az eljárási lépést a határidő utolsó napjának lejártá előtt végrehajtják, azaz főszabály szerint akkor, ha az érintett okirat az előírt határidőn belül, az előírt formában és a megfelelő perbeli nyilatkozattal beérkezik a bíróságra. Nem a feladás időpontja a döntő, hanem az az időpont, amikor a bíróság kézhez veszi az okiratot. A határidő azonban annak végéig, vagyis az utolsó nap 24 órájáig kihasználható.

A határidő kezdetének megállapítására a következők irányadók:

A polgári törvénykönyv 187. szakaszának (1) bekezdése értelmében ha a határidő kezdetét valamely esemény vagy egy adott napon belüli konkrét időpont határozza meg, az adott nap nem számít bele a határidőbe.

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

Nem. Ha a határidő a kézbesítés időpontjával kezdődik (lásd: a 4. kérdésre adott válasz), a kézbesítés módja lényegtelen. Az okirat a címzettnek történő átadás pillanatában (a Polgári perrendtartás 177. szakasza) vagy valamelyik helyettesítő módszerrel történő kézbesítéssel (a Perrendtartás 178., 180. és 181. szakaszában felsoroltaknak megfelelően, idetartozik például a valamely felnőtt családtagnak történő átadás vagy a postaládában történő elhelyezés) minősül kézbesítettnek. Az elektronikus kézbesítést a polgári perrendtartás 173. szakasza szabályozza.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése a polgári törvénykönyv 187. szakaszának (1) bekezdésével összefüggésben úgy rendelkezik, hogy ha a határidő kezdetét valamely esemény vagy egy adott napon belüli konkrét időpont határozza meg, az adott nap nem számít bele a határidőbe.

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

A megjelölt napok naptári napok, nem munkanapok (lásd: a polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése és a polgári törvénykönyv 188. szakaszának (1) bekezdése). Ha azonban a határidő szombatra, vasárnapra vagy a szolgáltatás teljesítésének helyszínén vagy a nyilatkozattétel helyszínén hivatalosan munkaszüneti napnak nyilvánított napra esik, a határidő nem ezen a napon, hanem az azt követő munkanapon jár le (lásd: a polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése és a polgári törvénykönyv 193. szakasza).

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

Ha a hetekben, hónapokban vagy több hónapot magában foglaló időszak (év, félév, negyedév) formájában kifejezett határidő kezdetét valamely esemény vagy nap folyamán bekövetkező időpont határozza meg, és így az adott nap nem számít bele a határidőbe, a határidő az utolsó hét vagy hónap azon napján jár le, amely megnevezésénél vagy számánál fogva megfelel annak a napnak, amikor az esemény megtörtént, vagy az időpont bekövetkezett (lásd: a polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése és a polgári törvénykönyv

188. szakasza (2) bekezdésének első fordulata). Azonban ha a határidő valamelyik nap elején kezdődik, vagyis amikor az adott nap beleszámít a határidőbe, a határidő annak a napnak a végén jár le, amely közvetlenül megelőzi az utolsó hét vagy hónap azon napját, amely az elnevezésénél vagy a számánál fogva megfelel a határidő kezdőnapjának (lásd: a polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdése és a polgári törvénykönyv 188. szakasza (2) bekezdésének második fordulata).

Ha a hónapokban kifejezett határidő utolsó napjának nincs megfelelője a határidő lejártának hónapjában, a határidő a hónap utolsó napján jár le (például a január 30-án kezdődő 1 hónapos határidő február 28-án jár le) (lásd: a polgári törvénykönyv 188. szakaszának (3) bekezdése).

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

Lásd a 8. kérdést.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy a szolgáltatás teljesítésének helyszínén, vagy a nyilatkozattétel helyszínén hivatalosan munkaszüneti napnak nyilvánított napon jár le, ez a nap nem számít bele a határidőbe, amely a következő munkanapon jár le vagy polgári perrendtartás 222. szakaszának (1) bekezdésével és a polgári törvénykönyv 193. szakaszával összhangban.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

A határidők meghosszabbítására általában a bíróság mérlegelése alapján kerül sor. A kötelező határidőket azonban nem lehet meghosszabbítani. Néhány esetben szükség van a másik fél beleegyezésére.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

1. A fellebbezés (*Berufung*) benyújtására nyitva álló kötelező határidő egy hónap (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 517. szakasza), a fellebbezés indokolásának benyújtására pedig két hónap áll rendelkezésre (az 520. szakasz (2) bekezdése). Mindkét határidő a teljes ítélet kézbesítésekor vagy legkésőbb öt hónappal az ítélet kihirdetését követően kezdődik. A fellebbezésre történő válaszadásra legalább kéthetes bírósági határidő áll rendelkezésre (lásd: a polgári perrendtartás 521. szakaszának (2) bekezdése és 277. szakaszának (3) bekezdése).
2. Ha a fellebbezési bíróság (*Berufungsgericht*) ítéletében elutasítja a felülvizsgálati kérelem (*Revision*) benyújtásának lehetőségét, a teljes ítélet kézbesítésétől számított egy hónapos kötelező határidőn belül a felülvizsgálati kérelem engedélyezése iránt újabb kérelem nyújtható be (lásd: a polgári perrendtartás 544. szakaszának (1) bekezdése és 544. szakasza (3) bekezdésének első mondata). A polgári perrendtartás 544. szakaszának (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem indokolását a teljes ítélet kézbesítésétől számított két hónapon belül, de legfeljebb az ítélet meghozatalától számított hét hónapon belül kell benyújtani.
3. A felülvizsgálati kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő szintén kötelező határidő, és egy hónapnak felel meg (a törvénykönyv 548. szakasza); a kérelem indokolásának benyújtására pedig két hónap áll rendelkezésre (az 551. szakasz (2) bekezdésének második mondata). Mindkét határidő a teljes ítélet kézbesítésekor vagy legkésőbb öt hónappal az ítélet kihirdetését követően kezdődik.
4. A bírósági végzés (*Beschluss*) elleni azonnali kifogást (*sofortige Beschwerde*) a végzés kézbesítésétől számított kéthetes kötelező határidőn belül kell benyújtani (a polgári perrendtartás 569. szakaszának (1) bekezdése). A kötelező határidő a kézbesítés időpontjától, de legkésőbb a végzés kihirdetésétől számított öt hónap elteltével kezdődik. A jogkérdéssel összefüggő kifogásokat (*Rechtsbeschwerde*), amelyek kizárólag jogsértésen alapulhatnak, a végzés kézbesítését követő egy hónapos kötelező határidőn belül kell benyújtani (a polgári perrendtartás 575. szakasza (1) bekezdésének első mondata), a kifogás indokolásának benyújtására pedig további egy hónap áll rendelkezésre (a polgári perrendtartás

575. szakaszának (2) bekezdése).

5. Ha a fél önhibáján kívül nem tartja be a polgári perrendtartás 233. szakaszában felsorolt eljárási követelményeket (például a kötelezően biztosított határidőt vagy a fellebbezés indokolásának benyújtására rendelkezésre álló határidőt), kérelmezheti a mulasztás előtti állapot visszaállítását. A kérelmet az akadály megszűnésétől számított két héten belül kell benyújtani (a polgári perrendtartás 234. szakaszának (1) és (2) bekezdése).

A német polgári jog és polgári perrendtartás egyéb határidőket is meghatároz, például:

1. A választottbírószági határozat a felek eltérő megállapodásának hiányában a kézhezvételétől számított három hónapon belül támadható meg a bírósághoz benyújtott érvénytelenítési keresettel (az 1059. szakasz (3) bekezdésének első és második mondata).
2. A jogerős bírósági határozattal lezárt eljárások megsemmisítés iránti keresettel (*Nichtigkeitsklage*), illetve perújítási kérelemmel (*Restitutionsklage*) történő újraindítására a polgári perrendtartás 586. szakaszának (1) és (2) bekezdése értelmében az attól a naptól kezdődő egy hónapos kötelező határidőn belül van lehetőség, amikor a fél tudomást szerez az ítélet megsemmisítésének a jogalapjáról.
3. A bíróság a polgári perrendtartás 494a. szakaszának (1) bekezdésében említett önálló bizonyítási eljárás (*selbständiges Beweisverfahren*) és a 926. szakasz (1) bekezdésében előírt zár alá vétel (*Arrest*) esetében is határidőt állapíthat meg a kereset benyújtására.
4. Ha a bérlő nem járul hozzá a bérbeadó azon szándékának teljesítéséhez, hogy a bérleti díjat a polgári törvénykönyv 558. szakaszában előírt módon a településen szokásos bérleti díj összegéig az erre irányuló kérelem kézhezvételétől számított második naptári hónap végéig megemelje, a bérbeadó további három hónapon belül keresetet nyújthat be a jóváhagyás megszerzése érdekében (a polgári törvénykönyv 558b. szakaszának (2) bekezdése).
5. Ha a munkavállaló azzal érvel, hogy a vele írásban közölt elbocsátása érvénytelen volt, a felmondás kézhezvételétől számított három héten belül keresetet kell benyújtania a munkaügyi bíróságnál (az elbocsátással szembeni védelemről szóló törvény [*Kündigungsschutzgesetz*] 4. szakaszának első mondata). Ha a munkavállaló ezt a határidőt elmulasztja, a felmondás kezdettől fogva hatályosnak tekintendő.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitűzhetnek-e határnapot a megjelenésre?

A bíróság előtti megjelenés dátumának és idejének kitűzése alapvetően a bíróságok hatáskörébe tartozik, bár a mérlegelési jogkörüket korlátozza az eljárások gyors lefolytatására irányuló kötelezettségük, valamint az, hogy szombatra, vasárnapra vagy munkaszüneti napra csak rendkívüli helyzetben tűzhetnek ki tárgyalást.

Ha valakit olyan ügyben idéznek be a bíróságra, amelyben kötelező a jogi képviselő, az értesítést legalább egy héttel korábban ki kell küldeni; más esetekben három nap az értesítési határidő. Az értesítési határidő csak akkor rövidíthető le, ha a felek az egyik fél kérelmét követően ebben állapodnak meg.

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 141. szakaszának (1) bekezdése értelmében a bíróság mindkét felet kötelezi a tárgyaláson való megjelenésre, ha az a tényállás megállapításához szükséges. A bíróság azonban nagy távolságok esetén – ha a féltől nem várható el észszerűen a nagy távolság megtétele (lásd a 8. kérdést) –, illetve egyéb nyomós ok esetén eltekinthet a személyes megjelenésre vonatkozó követelménytől. A polgári perrendtartás 141. szakasza (1) bekezdésének második mondata értelmében „egyéb nyomós oknak” (*sonstiger wichtiger Grund*) minősülnek a fél szempontjából fontos okok, például a betegség, a tervezett szabadságok, a túlóra, valamint az is, ha a másik féllel való találkozás várhatóan lelkileg megviselné a felet.

A polgári perrendtartás 227. szakasza (1) bekezdésének első mondata továbbá lehetővé teszi, hogy a bíróság törölje vagy elhalassza a tárgyaláson való megjelenés időpontját, ha a fél „jelentős okokra” (*erhebliche Gründe*) hivatkozva erre irányuló kérelmet nyújt be. E rendelkezés alkalmazásában nem minősül megfelelő oknak, ha a fél a saját hibájából nem jelenik meg, vagy nem tesz előkészületeket. A megfelelő okok közé tartozik, ha az idézés kibocsátásakor nem tartották be az értesítési határidőt, ha félnek le kellett cserélnie a jogi képviselőjét, ha a tanú, a jogi képviselő vagy a fél megbetegedett, valamint ha a felsorolt személyek közeli hozzátartozójuk halála miatt nem tudnak megjelenni. A bíróság előírhatja, hogy igazolják a halasztás iránti kérelem okát, és minél közelebb esik a kérelem benyújtásának ideje a kitűzött időponthoz, a bíróság annál szigorúbban vizsgálja

meg ezt az okot. Ezenfelül a polgári perrendtartás 227. szakaszának (3) bekezdése bizonyos esetekben nagyobb rugalmasságot enged meg, ha egy fél a július 1. és augusztus 31. közé kitűzött tárgyalási időpont elhalasztását kéri.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

Németországnak nincsenek olyan sajátos földrajzi jellegzetességei, amelyek különleges szabályozást indokolnának. Ennélfogva a német polgári eljárásjog nem rendelkezik a határidő általános meghosszabbításáról olyan személyek esetében, akik messze laknak az eljáró bíróságtól. A polgári perrendtartás 141. szakasza (1) bekezdésének második mondata alapján azonban a bíróság úgy határozhat, hogy a félnek nem kell személyesen megjelenie, ha a lakóhelye és a bíróság közötti nagy távolság (*große Entfernung*) miatt az nem észszerű. Tekintettel a mai, általában jó közlekedési lehetőségekre, a néhány száz kilométeres távolság nem minősül „nagyknak”. Ugyanakkor minden esetet valamennyi körülmény, többek között a fél egészségének figyelembevételével kell mérlegelni.

Mivel a szabályok szerint nem hosszabbítják meg a határidőt a távolabb élő felek érdekében, a német jogrendszerben nem merül fel a hosszabb határidők máshol történő elismerésének problémája.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

A határidő elmulasztása számos jogkövetkezéssel járhat, például:

1. A polgári perrendtartás 296. szakaszának (1) bekezdése szerint a határidő lejártát követően beterjesztett jogalapok és érvek csak akkor fogadhatók el, ha a bíróság meggyőződött arról, hogy ez nem késlelteti a jogvita rendezését, vagy ha a fél megfelelően megindokolja a késedelmes benyújtást. Az e rendelkezések alapján elutasított jogalapok és érvek nem nyújthatók be a fellebbezés során (a törvénykönyv 531. szakaszának (1) bekezdése).
2. Ha az előzetes írásbeli eljárás (a Polgári perrendtartás 276. szakasza) során az alperes a keresetlevél kézbesítésétől számított 2 héten belül nem jelzi, hogy felkészült az ellenkérelem benyújtására, a felperesi kereset nyomán mulasztási ítéletet hozhatnak vele szemben (a Perrendtartás 276. szakasza (1) bekezdésének 1. mondata, a 276. szakaszának (2) bekezdése és a 331. szakaszának (3) bekezdése).
3. Ha az adós fizetési meghagyásos eljárás esetén elmulasztja a fizetési meghagyás elleni tiltakozás határidejét (a Polgári perrendtartás 692. szakasza (1) bekezdésének 3) pontja, valamint a 694. szakasz), a hitelező kérelme nyomán végrehajtási határozatot bocsátanak ki (a Polgári perrendtartás 699. szakasza (1) bekezdésének 1. mondata).
4. A fellebbezési határidő elmulasztása esetén a határozat jogerőre emelkedik (a polgári perrendtartás 705. szakasza). Ez a mulasztási ítélet vagy a végrehajtási határozat elleni kifogás határidejének elmulasztására is vonatkozik. (Ez a kifogás [*Einspruch*] technikai értelemben nem „fellebbezés”, mivel nem magasabb szintű bíróság, hanem ugyanaz a bíróság vizsgálja.) A fellebbezés és a kifogás indokolására rendelkezésre álló határidő elmulasztása azt eredményezi, hogy a bíróság a fellebbezést vagy a kifogást elfogadhatatlanként elutasítja (a törvénykönyv 522. szakaszának (1) bekezdése, 552. szakaszának (1) bekezdése és 577. szakaszának (1) bekezdése).
5. Ugyanez vonatkozik a felülvizsgálati kérelem ismételt benyújtása iránti kérelmek indokolására vonatkozó határidőkre is (a polgári perrendtartás 544. szakaszának (4) bekezdése).

16 A határidő lejártá esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

A határidő elmulasztása esetén a 15. kérdésre adott válaszban felsorolt jogkövetkezmények vonatkozásában az alábbi jogorvoslati lehetőségek állnak a fél rendelkezésére:

1. A polgári perrendtartás 296. szakaszának (1) bekezdésében említett esetekben a fél megindokolhatja a késedelmet (lásd fent). A félnek ebben az esetben indokolással kell szolgálnia, és ha a bíróság arra kötelezi, kielégítő módon bizonyítania kell, hogy nem felelős a határidő elmulasztásáért. Ha ez megtörténik, a bíróság köteles lehetővé tenni a késedelmes beterjesztést.
2. Az a fél, aki ellen mulasztási ítéletet hoztak, kifogást nyújthat be (a polgári perrendtartás 338. szakasza). Ha a kifogás elfogadható – azaz különösen ha azt az előírt formában és a rendelkezésre álló határidőn belül nyújtották be (a polgári perrendtartás 339. és 340. szakasza) – és megalapozott, az eljárás visszaáll a határidő elmulasztását megelőző szakaszba (a polgári perrendtartás 342. szakasza).
3. Kifogás nyújtható be a fizetési meghagyásos eljárás során hozott végrehajtási határozat ellen is, mert a polgári perrendtartás 700. szakasza értelmében az egyenértékű a mulasztási ítélettel.
4. A fellebbezések és a kifogások benyújtásának határideje kötelező határidő. A kötelező határidő betartásában önhibáján kívül akadályozott fél kérheti a mulasztást megelőző állapot visszaállítását (a polgári perrendtartás 233. és azt követő szakaszai). Ezt a jogszabályban előírt határidőn belül, az előírt formában kell megtenni (a törvénykönyv 234. szakasza és 236. szakaszának (1) bekezdése). A határidő elmulasztásának alapjául szolgáló tényeket meg kell indokolni, és bizonyítékokkal kell alátámasztani (a polgári perrendtartás 236. szakaszának (2) bekezdése). Az elmulasztott eljárási cselekményeket, például a fellebbezés benyújtását a kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidőn belül pótolni kell.
5. Akkor is kérhető a mulasztást megelőző állapot visszaállítása, ha a fellebbezés vagy a kifogás indokolásának benyújtására rendelkezésre álló határidő telt le.

Last update: 23/02/2026

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.